

Dansk EvalueringsSelskab Årskonference 2010

Fra evaluering til praksis

Anvendelsesproblematikken har siden evalueringens barndom udgjort en udfordring i både evalueringsteori og -praksis, hvilket blandt andet afspejles i et ikke ubetydeligt antal artikler og konferencer dedikeret til dette tema. Interessen er måske ikke overraskende set i lyset af, at anvendelse er et grundlæggende karakteristika – måske endda et kvalitetskriterium – ved evaluering-disciplinen. Er det ikke netop anvendelsen af evaluering, der gør denne til et aktivt samfundsmæssigt og politisk fænomen? Perspektiverne er i hvert fald mangfoldige.

I praksis kan viden fra evalueringer anvendes instrumentelt til at modificere, ændre eller stoppe politikker og sociale programmer. Men evalueringer kan også anvendes konceptuelt til at påvirke, hvordan folk forstår et politisk tiltag eller et program eller endda symbolsk/politisk, hvis evaluering-resultater anvendes til at overbevise og legitimere forhold. Anvendelsen af viden fra evaluering kan være tilsigtet eller utilsigtet, positiv eller negativ, kortsigtet eller langsigtet.

Med afsæt i ovenstående betragtninger vil årets evalueringskonference udforske, på hvilke måder viden fra evaluering og forskning kan udvikles og inddrages i politiske beslutningsprocesser, organisationsudvikling og evidensbaseret praksis. Udgangspunktet for oplæggene er, at anvendelsesproblematikken kan betragtes som en teoretisk, praktisk, organisatorisk og politisk udfordring. Således tager årets oplæg afsæt i en bred vifte af spørgsmål: Hvordan sikrer man, at evalueringen fører til udvikling og forandring? På hvilken måde kan evaluering integreres i udvikling og organisering af offentlige tilbud? Hvordan anvendes evalueringer aktivt i politikudvikling? Hvilken organisatorisk kapacitet forudsætter anvendelsen af evalueringens viden? Hvordan får man dokumentation til at give mening for medarbejderne, når de er bekymrede for at blive "kigget i kortene"?

Som et gennemgående tema vil flere oplæg handle om effektmåling. Derudover sættes der fokus på strukturreformen. Her næsten 4 år efter reformens ikrafttrædelse er vi begyndt at kunne se, hvordan reformen er slået igennem i praksis, og de første forskningsbaserede evalueringer foreligger nu.

Dansk EvalueringsSelskab inviterer til postersession

Som et nyt indslag til at stimulere erfaringsudvekslingen på Dansk EvalueringsSelskabs årskonference i 2010 inviteres deltagere på årskonferencen til

POSTERSESSION

i forbindelse med konferencen.

Du får som betalende gæst nu mulighed for:

- at præsentere din organisations arbejde med evaluering, dokumentation, effektmåling, resultatbaseret styring el.lign.
- at diskutere dine udfordringer og resultater med kolleger på en uformel og afslappet måde
- at danne uformelle netværk på tværs af sektorer og geografiske barrierer.

Rammer

- Hver institution (Institut/kommune/forvaltning/styrelse/konsulent...) har som udgangspunkt fri adgang til ophængning af én poster, størrelse 100 x 150 cm. Der opstilles opslagstavler i hotellets foyer
- Udstillerne har ligeledes i begrænset omfang mulighed for at rekvirere borde til uddelingsmateriale
- Postersession (jf. program) afholdes **fredag den 10. september 2010, kl. 17:15-18:30** (ophængning mv. skal ske inden da)

Hvis du vil deltage, skal du kontakte sekretariatet:

Dansk EvalueringsSelskab (DES)
c/o Center for Kvalitetsudvikling
Olof Palmes Allé 15
8200 Århus N
Tlf. 87 28 49 11
E-mail: Stina.Andersen@stab.rm.dk
www.danskevalueringsselskab.dk

Der er maksimalt plads til 80 posters. Pladser tildeles derfor efter "først-til-mølle-princippet".

Deltagelse med poster er gratis.

Torsdag den 9. september 2010

Kl. 09:00-10:00

Morgenmadsbuffet og registrering

Udviklingsseminarer

Kl. 10:00-13:00

Seminar 1

(Heldagsseminar - fortættes om eftermiddagen)

Effektanalyser med "process-tracing" og kvalitativ metode

Rasmus Brun Pedersen og Mads Leth Felsager Jakobsen, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet

Seminar 2

Akkreditering på social- og sundhedsområdet i Danmark

Jan Mainz, Syddansk Universitet og Peter Rhode, Center for Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland

Seminar 4

Kampagneevaluering

Camilla Thorgaard, Kræftens Bekæmpelse

Seminar 6

Evalueringsdesign

Thomas Riisom, Deloitte Business Consulting og Müzeyyen Boztoprak, Arbejdstilsynet

Kl. 13:00-14:00

Frokost

Udviklingsseminarer

Kl. 14:00-18:00

Seminar 1

(Heldagsseminar - fortsat fra formiddagen)

Effektanalyser med "process-tracing" og kvalitativ metode

Rasmus Brun Pedersen og Mads Leth Felsager Jakobsen, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet

Seminar 3

Brugerundersøgelser som dokumentation og i kvalitetsudvikling

Birthe Kabel og Ian Kirkedal Nielsen, Center for Socialfaglig Udvikling, Århus Kommune

Seminar 5

Fælles begreber og terminologi på det sociale område

David Rosendahl og Helle Wittrup-Jensen, Servicestyrelsen

Seminar 7

Kvalitative interviews og fokusgrupper

Gitte Sommer Harrits, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet og Carsten Strømbæk Pedersen, Servicestyrelsen

Kl. 18:00-19:00

Pause

Kl. 19:00

Middag

Fredag den 10. september 2010

Kl. 09:00-10:00

Morgenmadsbuffet og registrering

(for dem der ikke har deltaget i udviklingsseminarerne)

Kl. 10:00-10:15

Velkomst

Peter Rhode, formand for DES, Center for Kvalitetsudvikling

Plenum 1

Kl. 10:15-11:45

Effekter af effektmåling - tendenser og konsekvenser ved offentlig effektmåling i 00'erne

Elisabeth Hvass, Ledelse og Kvalitet, Finansministeriet og Peter Skærbæk, Institut for Regnskab og Revision, Copenhagen Business School

Ordstyrer: Mogens Hegnsvad, Gribskov Kommune

Kl. 11:45-12:00

Pause

Parallelsession 1

Kl. 12:00-13:15

Session 1A

Har brugerundersøgelser blandt patienter nogen effekt?

Erik Riiskjær, Aarhus Universitet

Session 1B

The Devil is in the Design: Eksperimentel logik og kausale sammenhænge i uddannelsesforskningen

Mads Meier Jæger, Center for Grundskoleforskning, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet

Session 1C

De kommunale kvalitetskontrakter - baggrund og forventninger

Mona Boel, Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Session 1D

Regeloverholdelse eller fokus på resultater og effekter - hvor står Rigsrevisionen?

Mads Nyholm Jacobsen og Henrik Berg Rasmussen, Rigsrevisionen

Session 1E

Effekter af resultatbaseret styring i Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen

Kamilla Damgaard, Københavns Kommune

Session 1F

Effektmåling ændrer SKATs arbejdsmetoder

Tom Axlev, Skatteministeriet

Session 1G

Effektmåling og effektmål - de styringsmæssige udfordringer og muligheder

Kaj Kjærsgaard og Anders Johnsen, Økonomistyrelsen

Kl. 13:15-14:45

Frokost og check-in på hotellet

Plenum 2

Kl. 14:45-15:45

Evaluerings af strukturreformen

Poul Erik Mouritzen, Syddansk Universitet, medlem af den tidligere strukturkommission

Kl. 15:45-16:00

Pause

Parallelsession 2

Kl. 16:00-17:15

Session 2A

Hvor blev de administrative stordriftsfordele af i kølvandet på strukturreformen?

Kurt Houlberg, Anvendt KommunalForskning (AKF)

Session 2B

Visitation til vidtgående specialundervisning efter kommunalreformen

Vicki Facius og Thomas Hem Pedersen, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA)

Session 2C

Kommunalreformen og de specialiserede tilbud på handi-capområdet – set i et bruger- og institutionsperspektiv

Inge Storgaard Bonfils, Professionshøjskolen Metropol

Session 2D

Forskningsevaluering – udfordringer og metoder

*Tobias Højgaard Lindeberg og Anette Dørge Jessen
Forsknings- og Innovationsstyrelsen*

Session 2E

EvalueringsDanmark anno 2010

Peter Dahler-Larsen, Syddansk Universitet

Session 2F

Evaluerings som kvalitetsudviklingsredskab i den kommunale praksis

Flemming Højhus Jeppesen, Socialrådgivningen, Ringkøbing-Skjern Kommune og Runa Bjørn, Center for Socialfaglig Udvikling, Århus Kommune

Kl. 17:15-18:30

Postersession og møder i erfa-grupper

Kl. 19:00-19:30

Velkomstdrink

Kl. 19:30

Konferencemiddag med festtale og musik ved "Performance Management på syre" med rytmegruppen "The fucked up indicators"

Lørdag den 11. september 2010

Plenum 3

Kl. 09:00-10:15

Making Evaluation Relevant for Policy and Practice

Philip Davies, Oxford Evidentia Limited

Kl. 10:15-10:30

Pause

Parallelsession 3

Kl. 10:30-12:00

Session 3A

Open discussion session

Philip Davies, Oxford Evidentia Limited

Session 3B

Metaevaluering – Evaluerings af resultatbaseret styring som illustrativ case

Carsten Strømbæk Pedersen, Servicestyrelsen

Session 3C

Aktiv formidling af evalueringsviden

Persille Schwartz og Kristine Zacho Pedersen, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA)

Session 3D

Er det muligt at få psykologisk rådgivning & effektmåling til at gå hånd i hånd?

Preben Engelbrekt, Unge & Sorg

Session 3E

Opbygning af evalueringskapacitet i offentlige institutioner

Steffen Bohni Nielsen og Sebastian Lemire, Rambøll Management Consulting

Session 3F

SFI Campbell i praksis

Mette Deding, SFI Campbell

Kl. 12:00-12:15

Pause

Kl. 12:15-12:30

Afslutning af konferencen ved DES konferencekomité

Kl. 12:30-13:00

Frokost

Generalforsamling

Kl. 13:00-14:00

Torsdag den 9. september 2010

Seminar 1

Effektanalyser med "process-tracing" og kvalitativ metode (heldagsseminar)

Rasmus Brun Pedersen og Mads Leth Felsager Jakobsen, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet

Baggrund

Hvordan kan vi undersøge, om indsatser, politikker og ledelsesredskaber skaber de forventede resultater? Og hvordan kan vi afgøre, om disse resultater rent faktisk er fremkommet på den måde, som vores teori forudsagde, at de ville?

Spørgsmål af denne type står centralt, både når man evaluerer effekter af indsatser, politikker og ledelsesredskaber, og når man mere generelt i den samfundsvidenskabelige forskning undersøger årsagssammenhænge. Der findes en række udmærkede værktøjer såsom eksperimenter og statistiske analyser af kvantitative data til at analysere sådanne effekter. Disse værktøjer er dog ofte begrænset af, at de har svært ved at håndtere komplekse og svært målbare fænomener, ligesom de ofte ikke kan komme helt tæt på den proces, hvorigennem et givent tiltag skaber en effekt. De vil derfor nogle gange med fordel kunne suppleres med eller erstattes af en række andre værktøjer fra den samfundsvidenskabelige værktøjskasse. Det gælder særligt den såkaldte "process-tracing" teknik og systematisk kvalitativ analyse, idet de tilsammen gør det muligt at komme tættere på den ofte komplekse og svært målbare kausalproces.

"Process-tracing" er en relativ ny kvalitativ metode, hvor man identificerer og operationaliserer forventninger til, hvilke empiriske "fingeraftryk" som en forventet årsagssammenhæng vil afsætte i forandringsprocessen. Teknikken er således relevant, når man undersøger, hvorvidt implementeringen af nye styringssystemer rent faktisk virker efter hensigten og skaber de ønskede effekter.

Systematisk kvalitativ analyse er en samlebetegnelse for en række metoder, der på forskellig vis gør det muligt at uddrage substantielle konklusioner fra et stort kvalitativt datamateriale. Det drejer sig både om konstruktionen af displays, hvor kvalitative data gives en grafisk præsentation samt indholdskodning, hvor man analyserer tekster ved at knytte labels, der repræsenterer tekstens indhold, til bestemte tekststykker.

Formål

Formålet med seminaret er gennem en introduktion til "process-tracing" og systematisk kvalitativ analyse at give deltagerne konkrete redskaber til at foretage evalueringer, der inddrager den viden, som ligger i selve forandringsprocessen, og som på et systematisk og fokuseret grundlag analyserer kvalitative data.

Indhold

Seminaret har fire elementer: 1) En generel introduktion til samfundsvidenskabelig metode og dennes relevans for evaluering, 2) en forelæsning om "process-tracing" efterfulgt af casebaseret gruppearbejde, 3) en forelæsning om systematisk kvalitativ analyse efterfulgt af casebaseret gruppearbejde samt 4) en afrundende diskussion om metodernes relevans for evaluering.

Seminaret baserer sig på den nyligt udkomne samfundsvidenskabelige metodebog:

Andersen, Lotte Bøgh; Kasper Møller Hansen og Robert Klemmesen (red.) (2009). *Statskundskabens metoder*, København: Hans Reitzels Forlag.

Underviserne har bidraget til bogen med kapitler om henholdsvis "process-tracing" og kvalitativ analyse.

Deltagerne

Alle, der har interesse i "process-tracing" og kvalitative metoder.

Udbytte

Seminaret giver deltagerne viden om, hvordan samfundsvidenskabelig kvalitativ metode kan anvendes til effektbestemmelse i evalueringer. Konkret får deltagerne kendskab til og trænet deres kompetencer i at gennemføre henholdsvis procesanalyser af kausalrelationer samt systematisk analyse af kvalitative data ved hjælp af kodning og display.

Mødeledere

Rasmus Brun Pedersen (ph.d.) er adjunkt ved Institut for Statskundskab på Aarhus Universitet og forsker i international politik. Han underviser bl.a. i metode på kandidatuddannelsen og på ph.d. kurser.

Mads Leth Felsager Jakobsen (ph.d.) er adjunkt ved Institut for Statskundskab på Aarhus Universitet. Han forsker blandt andet i økonomiske incitamenter i den offentlige sektor og bureaukratisering. Derudover underviser han i både kvantitativ og kvalitativ metode.

Seminar 2

Akkreditering på social- og sundhedsområdet i Danmark (Halvdagsseminar)

Jan Mainz, Syddansk Universitet og Peter Rhode, Center for Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland

Baggrund

Akkreditering bliver i disse år i stigende grad introduceret som et styringsredskab i den offentlige sektor i Danmark og i en lang række af vores nabolande. Akkreditering bevæger sig i krydsfeltet mellem organisation og ledelse, kvalitetsudvikling og kvalitetssikring samt evaluering og dokumentation.

På sundhedsområdet er en dansk akkrediteringsmodel på vej til at blive implementeret på alle hospitaler, og de første hospitaler akkrediteres i 2010.

På det specialiserede sociale område er der udviklet en akkrediteringslignende evalueringsmodel, som i øjeblikket implementeres i alle regioner og i en række kommuner.

På dette seminar vil vi introducere akkreditering – hvad er det, hvilke principper arbejdes der med, og hvad er fordele og ulemper ved akkrediteringssystemer?

Vi vil se eksempler på akkrediteringsanvendelse på både sundhedsområdet og på det sociale område, og vi vil viderebringe oplevelser fra at deltage i en ekstern akkrediteringsproces sammen med verdens største akkrediteringsorganisation The Joint Commission i USA.

Vi vil drøfte perspektiverne for akkreditering i Danmark og se på udbytte og effekt.

Formål

Formålet med seminaret er en introduktion til akkrediteringsmetoder og en gennemgang af de helt aktuelle aktiviteter på social- og sundhedsområdet i Danmark. Samtidig vil vi sætte akkreditering ind i et større perspektiv – er det en fremtidig metode til at evaluere den offentlige sektor på i Danmark? Hvad er fordele og ulemper? Hvad kan akkreditering bruges til, og hvad kan det ikke bruges til?

Indhold

- Introduktion til akkreditering – hvad er det, hvilke principper arbejdes der efter?
- Hvordan arbejdes der med akkreditering i praksis? Erfaringer fra verdens største akkrediteringsorganisation i USA
- Akkreditering som en del af en international bevægelse på evalueringsområdet

- Akkreditering på sundhedsområdet – hvor langt er arbejdet, og hvilke erfaringer er der i arbejdet?
- Akkreditering på socialområdet – hvor langt er arbejdet, og hvilke erfaringer er der i arbejdet?
- Kan vi evaluere akkreditering? Hvilke resultater og hvilken effekt giver akkreditering? Får vi bedre kvalitet, evaluering og dokumentation?

Deltagerne

Seminaret henvender sig til alle, der gerne vil have mere viden og indsigt i, hvad akkreditering er, og hvad akkreditering kan bruges til. Seminaret henvender sig til dem, der er særlig interesseret i at se, hvordan der arbejdes med akkreditering i praksis – i krydsfeltet mellem organisation og ledelse, kvalitetsudvikling og kvalitets sikring samt evaluering og dokumentation. Eksemplerne vil komme fra både social- og sundhedsområdet men med hovedvægt på at give indsigt i den danske akkrediteringsmodel på det sociale område, som en række kommuner og regionerne arbejder med.

Udbytte

Deltagerne i seminaret vil få:

- indsigt i, hvad akkreditering er, og hvad akkreditering kan bruges til
- indsigt i akkrediteringsmetodens anvendelse på social- og sundhedsområdet
- indsigt i akkrediteringsanvendelse i international sammenhæng
- en særlig introduktion til det aktuelle arbejde med akkrediteringsmodellen på det sociale område i Danmark.

Mødeledere

Professor, ledende overlæge, Ph.d. Jan Mainz, Syddansk Universitet.

Centerchef Peter Rhode, Center for Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland.

Seminar 3

Brugerundersøgelser som dokumentation og i kvalitetsudvikling (Halvdagsseminar)

Birthe Kabel og Ian Kirkedal Nielsen, Center for Socialfaglig Udvikling, Århus Kommune

Baggrund

Brugerundersøgelser anvendes i mange kommuner som en af flere kilder til at få viden om, hvordan brugerne oplever kommunens service, og hvordan de oplever effekten af indsatsen.

I Århus Kommune gennemfører man i Socialforvaltningen hvert andet år brugerundersøgelser på alle forvaltningens områder. Undersøgelserne gennemføres på en sådan måde, at de på en række kernespørgsmål kan sammenlignes på tværs af tilbudstyper og over tid. Undersøgelserne giver brugerne en direkte stemme ind i drøftelser i såvel byråd som lokalt på de enkelte sociale tilbud og anvendes i den løbende kvalitetsudvikling af Socialforvaltningens tilbud til udsatte børn og deres familier, handicappede, psykisk syge, hjemløse, misbrugere mv.

I udviklingsseminaret vil vi dele vores erfaringer med at gennemføre systematiske brugerundersøgelser blandt brugergrupper, som kan være udfordret på forskellig vis – kognitivt, helbredsmæssigt, sprogligt og socialt.

Formål

Formålet med udviklingsseminaret er at inspirere andre til, hvordan man kan arbejde med brugerundersøgelser inden for det sociale område. Seminaret vil give deltagerne praktiske redskaber til selv at gå i gang med at gennemføre brugerundersøgelser i egen organisation samt inspiration til at overveje lokale udfordringer og faldgruber.

Indhold

I seminaret vil vi:

- præsentere Århus Kommunes koncept for gennemførelse af brugerundersøgelser – Hvordan finder vi frem til de rette spørgsmål? Hvordan inddrages brugere og medarbejdere? Hvordan gennemføres undersøgelserne rent praktisk? Hvordan sikres etniske minoriteters deltagelse?
- præsentere, hvordan undersøgelserne afrapporteres, og hvordan der følges op både på politisk niveau og i de enkelte tilbud. Drøfte, hvordan brugerundersøgelserne er en brik i kommunens samlede dokumentations- og styringssystem

- drøfte, hvad sådanne brugerundersøgelser kan bruges til, og hvad de ikke kan give svar på. Drøfte forskellige etiske dilemmaer ved at gennemføre brugerundersøgelser blandt Socialforvaltningens brugergrupper.

Formen vil være en blanding af oplæg, drøftelser i plenum, krydret med praktiske øvelser.

Deltagerne

Målgruppen er praktikere/konsulenter, som selv skal gennemføre brugerundersøgelser eller tolke resultaterne af brugerundersøgelser.

Udbytte

Deltagerne skal efter seminaret have overblik over, hvordan brugerundersøgelser kan gennemføres samt have mod på selv at gå i gang.

Mødeledere

Birthe Kabel og Ian Kirkedal Nielsen – begge udviklingskonsulenter i Center for Socialfaglig Udvikling i Århus Kommune.

Seminar 4

Kampagneevaluering (Halvdagsseminar)
Camilla Thorgaard, Kræftens Bekæmpelse

Baggrund

Der er øget forventninger om, at kampagner bliver dokumenteret og evalueret, og at man kan beskrive, hvordan man inddrager analyser og videnskab i kampagneudviklingen. Analyse- og dokumentationsarbejde er derfor blevet en del af arbejdet på en kampagne, hvilket rejser nye udfordringer i forhold til at finde balancen mellem analyse og handling samt nye krav til analysemedarbejderne.

Formål

Formålet med seminaret er at beskrive en tilgang til kampagneevaluering med udgangspunkt i en konkret kampagne, der er bred og har en række forskellige elementer. Deltagerne får værktøjer til, hvordan man kan arbejde med at integrere analyse- og dokumentationsarbejde i en politisk og handlingsorienteret kampagne.

Indhold

Med udgangspunkt i Solkampagnens arbejde med kampagneevalueringer, vil vi gennemgå nogle af de centrale overvejelser og problematikker i arbejdet med at evaluere en mangefacetteret kampagne. Vi vil gennemgå metoder til at opstille mål for en kampagne samt modeller og redskaber til at sikre en integration af kampagneudviklingen og analysearbejdet (fx i projektledelsesmodeller).

Der vil være gruppearbejde og diskussion i løbet af dagen.

Deltagerne

Alle, der har interesse i kampagneevaluering, herunder især dem der skal til at igangsætte eller er i gang med en kampagneevaluering.

Mødeleder

Camilla Thorgaard er uddannet sociolog fra Københavns Universitet men har også læst medicin, inden hun begyndte på sociologi. Hun har arbejdet to år som forskningsassistent på SFI, hvor hun har arbejdet med forskningsprojekter og evalueringsprojekter på ældreområdet. Herefter har hun været projektleder på Solkampagnen og er nu analyse- og dokumentationskonsulent, hvor hun er ansvarlig for en lille analyse- og dokumentationsenhed, som er blevet etableret på Solkampagnen på en bevilling fra TrygFonden. Enheden

skal være et Center of Excellence inden for kampagne-nære evalueringer og arbejde med at udvikle modeller for, hvordan man inddrager analyse og dokumentationsarbejde på en kampagne.

Seminar 5

Fælles begreber og terminologi på det sociale område (Halvdagsseminar)

David Rosendahl og Helle Wittrup-Jensen, Servicestyrelsen

Baggrund

På det sociale område arbejdes der aktivt med at skabe et fælles sprog. Det fælles sprog er en tværgående, fælles referenceramme, der skaber klarhed over begrebs betydning og på den måde giver en fælles platform for politisk og faglig udvikling, herunder også evaluering.

Formål

Formålet med seminaret er at give indblik i begrebsarbejdet - hvilke muligheder og gevinster er forbundet med terminologisk bearbejdning af et emneområde og udarbejdelsen af en fælles referenceramme i forbindelse med evalueringer?

Indhold

Seminaret vil byde på konkrete eksempler på begrebsarbejde som udgangspunkt for evalueringer, fx på områderne social stofmisbrugsbehandling og prostitution.

Deltagerne

Seminaret henvender sig til alle, der foretager evalueringer, hvor der er behov for at sikre sammenhæng og sammenlignelighed på tværs. Deltagelse kræver ingen forudsætninger i forhold til begrebsarbejde.

Udbytte

Deltagerne vil få viden om begrebsarbejde og ideer til at tilrettelægge begrebsafklaringsforløb.

Mødeledere

David Rosendahl og Helle Wittrup-Jensen er begge begrebskonsulenter ansat i Servicestyrelsen.

Jobfunktion: Definerer socialfaglige begreber med henblik på it-understøttelse. Har bl.a. defineret begreber til Tilbudsportalen og står bag oprettelsen af socialområdets begrebsdatabase www.socialebegreber.dk.

Seminar 6

Evalueringsdesign (Halvdagsseminar)

Thomas Riisom, Deloitte Business Consulting og Müzeyyen Boztoprak, Arbejdstilsynet

Baggrund

Evalueringsteorier og -modeller er idealtypiske, og det er sjældent, at de i praksis anvendes i ren form. Et evalueringsdesign forener de teoretiske modeller med empiriske metoder og praktiske hensyn og skaber dermed grundlag for den egentlige evalueringsproces fra start til slut. Designet skal sikre, at de tematiske ønsker og indholdsmæssige krav tilgodeses givet de ressourcemæssige og kontekstuelle rammer. Et evalueringsdesign skal med andre ord bygge bro mellem det ideelle og det mulige.

Formål

Seminarets formål er at give deltagerne viden om og værktøjer til, hvordan man designer forskellige typer af evalueringer. Det er målet med seminaret, at deltagerne opnår en skærpet fokus på, hvorledes der kan opnås en hensigtsmæssig balance mellem evalueringsteoriens idealer, opdragsgivers krav samt de metodiske og praktiske begrænsninger.

Indhold

Seminaret vil veksle mellem oplæg fra undervisere, diskussion og øvelser. Desuden inddrages i vid udstrækning eksempler fra gennemførte evalueringer. Deltagerne opfordres ligeledes til at give eksempler.

Seminaret emnefelt er:

- Det rationelle valg af evalueringsmodeller
- Fra evalueringsteorier til evalueringsdesign – afvejningen af modsatrettede hensyn
- Design af program- og projektevalueringer
- Design af organisationsevalueringer
- Design af policy- og systemevalueringer
- En livscyklusmodel for evalueringsprojekter

Emnefeltet vil medvirke til, at de typiske udfordringer ved udviklingen af evalueringsdesign vil blive behandlet.

Deltagerne

Deltagerne forventes at arbejde med eller komme til at arbejde med at designe evalueringer. Det kan være konsulenter, der byder ind på en udbudsopgave, myndighedspersoner der skal lave evalueringsforslag til beslutningstagere etc.

Udbytte

Seminaret vil ruste deltagerne bedre til at designe evalueringer og afveje forskellige hensyn i den konkrete tilrettelæggelse og gennemførelse af evalueringer.

Mødeledere

Thomas Riisom er evalueringsekspert og har gennemført et stort antal evalueringsprojekter inden for adskillige dele af den offentlige sektor, den private sektor og organisationsverdenen. Thomas har betydelig erfaring med offentligt udredningsarbejde og med at gennemføre fagligt bæredygtige analyser i en politisk kontekst. I 2006 udgav Thomas bogen "Elementær evaluering", som er under genudgivelse i en udvidet udgave.

Specialkonsulent Müzeyyen Boztoprak, Arbejdstilsynet. Müzeyyen arbejder med evalueringer, både som intern evaluator og som udbyder af store evalueringsopgaver og har siden 2008 haft særlig fokus på udvikling og tilrettelæggelse af evalueringer, som kan og skal anvendes i resultatbaseret styring i centraladministrationen.

Seminar 7

Kvalitative interviews og fokusgrupper

(Halvdagsseminar)

Gitte Sommer Harrits, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet og Carsten Strømbæk Pedersen, Servicestyrelsen

Baggrund

Brugen af kvalitative interviews og fokusgrupper er i hastig vækst både inden for samfundsvidenskabelig forskning og evaluering. Kvalitative interviews giver nemlig en unik indsigt i borgernes opfattelser, værdier og normer, ligesom de også giver adgang til oplysninger fra aktører, som det ikke ville være muligt at få adgang til med andre metoder. Samtidig er kvalitative interviews en meget fleksibel indsamlingsmetode.

Formål

Formålet med seminaret er at give deltagerne indsigt i nyere metodiske teknikker til planlægning og indsamling af kvalitative interviews og fokusgrupper samt at gøre deltagerne i stand til at forholde sig kritisk til kvaliteten, herunder mulige styrker og svagheder i anvendelsen af sådanne kvalitative data.

Indhold

Seminaret beskæftiger sig både med individuelle kvalitative interviews (især det semi-strukturerede interview) og fokusgrupper. Seminaret vil bestå af en kombination af oplæg og gruppearbejde, hvor deltagerne skal arbejde med planlægningen af en interviewundersøgelse, dvs. design, udvælgelse af og kontakt til interviewpersoner samt udarbejdelse af interviewguide. Desuden vil deltagerne blive præsenteret for forskellige spørgeteknikker til anvendelse under interviewene og efterfølgende afprøve disse teknikker i små "prøveinterviews". Afslutningsvis diskuteres dokumentation af interviewet, dvs. optageudstyr, transskribering mv.

Deltagerne

Seminaret henvender sig til alle, der interesserer sig for indsamling af kvalitative interviewdata, og deltagerne forventes at indgå i det planlagte gruppearbejde, herunder at interviewe og/eller blive interviewet.

Udbytte

Deltagerne vil efter seminaret være bedre klædt på i forhold til at planlægge og gennemføre en interviewundersøgelse.

Mødeledere

Gitte Sommer Harrits er ansat ved Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet og har gennem en længere årrække arbejdet med kvalitative interviews. Hun underviser i kvalitativ metode på BA-, Kandidat- og Ph.d.-niveau.

Carsten Strømbæk Pedersen er specialkonsulent ved Servicestyrelsen og ekstern lektor ved Institut for Statskundskab, Syddansk Universitet. Han er ved at færdiggøre en ph.d.-afhandling om evaluering. Carsten har de seneste ti år undervist i kvalitativ metode på BA-, Kandidat- og Master-niveau (Master I Evaluering og Master of Public Management).

Gitte og Carsten har begge bidraget til kapitlet "Indsamling af kvalitative interviewdata" i den nyligt udkomne bog: Andersen, Lotte Bøgh; Kasper Møller Hansen og Robert Klemmesen (red.) (2010). *Statskundskabens metoder*, København: Hans Reitzels Forlag.

Fredag den 10. september og Lørdag den 11. september 2010

Plenum 1

Effekter af effektmåling - tendenser og konsekvenser ved offentlig effektmåling i 00'erne

Afdelingschef Elisabeth Hvas, Ledelse, Kvalitet og Afbureaukratisering, Finansministeriet.

Elisabeth Hvas er afdelingschef i Finansministeriet og har i en årrække beskæftiget sig med forvaltningspolitik, styring og ledelse i den offentlige sektor. Aktuelt arbejder Elisabeth bl.a. med afbureaukratisering og styring som led i gennemførelsen af Kvalitetsreformen, herunder programmerne om "Mere tid til Velfærd" og "Ansvar for styring - om styring fra koncern til institution". Elisabeth vil i sit indlæg tale om effektmålinger og knytte det an til de igangværende styrings- og afbureaukratiseringsdagsordener. Vinklen vil være, hvordan man kan få ønsket om at få fokus på resultater og effekter til at gå hånd i hånd med ønsket om forenkling og ledelsesrum på alle niveauer i den offentlige sektor.

Professor (mso) Peter Skærbæk, Institut for Regnskab og Revision, CBS

Peter Skærbæk er Professor på CBS og har i flere år forsket i udviklingen og anvendelsen af økonomistyrings-systemer i den offentlige sektor. Peter Skærbæk har markeret sig som kritiker af den måde, som man har overført og anvender det industrielle regnskabsvæsens "tælleregimer" på i den offentlige sektor. Han vil i sit indlæg bl.a. tage udgangspunkt i en række af de store styringsreformer og belyse de processer, som har muliggjort reformerne og hvilke (ofte paradoksale) konsekvenser reformerne og deres dokumentationskrav har medført.

Kommunaldirektør Mogens Hegnsvad, Gribskov Kommune

Mogens Hegnsvad har været kommunaldirektør i Græsted Gilleleje siden 1988 og fortsatte efter strukturreformen i direktørstolen i sammenlægningskommunen Gribskov. Han har på egen krop oplevet dokumentationskravene. Mogens Hegnsvad har deltaget i udarbejdelse af Kodeks for god offentlig topledelse og har en omfattende udadvendt virksomhed i øvrigt.

Mogens Hegnsvad vil være ordstyrer for debatten.

Plenum 2

Evaluering af strukturreformen

Poul Erik Mouritzen, Syddansk Universitet, medlem af den tidligere Strukturkommission

Strukturreformen er svær at evaluere - meget svær.

Det skyldes, at målsætningerne var mange og slagordsagtige. Der var stort set ikke den værdi, der ikke blev realiseret gennem reformen: Tættere på borgerne, decentralisering, effektivitet, én indgang til det offentlige, højere kvalitet, bedre koordination, bedre demokrati, frit valg, faglig bæredygtighed, mindre sårbarhed, borgerne i centrum, større handlekraft osv. osv. Ingen talte om, at reformen kunne have nogle sideeffekter.

Reformen er også svær at evaluere af andre årsager. Der var jo nemlig ikke tale om én reform, men om en pakke med ganske mange ændringer. Tag eksempelvis overgangen fra amter til regioner. Hvis man skal evaluere effekten af, at styreformen ændrede karakter, står man med det problem, at der samtidig skete en masse andre ændringer: færre opgaver, tab af beskatningsretten, mistet kommunal fuldmagt, skodder mellem finansieringen af de tre hovedområder mm. Det er under disse omstændigheder svært at isolere årsager til en given ændring.

Poul Erik Mouritzen er professor ved Institut for Statskundskab, Syddansk Universitet og var medlem af Strukturkommissionen. Har senest været leder af forskningsprogrammet om strukturreformen, herunder af et delprojekt om evaluering af regionernes styreform.

Plenum 3

Making Evaluation Relevant for Policy and Practice

Philip Davies, Oxford Evidentia Limited

Most developed societies spend large amounts of money on research and evaluation to support public policy and the provision of public services. At the same time there is often a gap between the production of research and evaluation and its use in policy making and public service delivery. This presentation will examine the range of possibilities for research and evaluation to meet the needs of policy makers and public service personnel, and will suggest ways in which the gap between the supply of, and demand for, research and evaluation can be filled.

Dr. Philip Davies is the Executive Director of Oxford Evidentia, a UK research consultancy company that undertakes research and analysis worldwide to support better policy making. Dr. Davies has had over thirty years experience in academic life, the UK senior civil service, and in the private sector. He has held academic appointments at the Universities of Aberdeen, California, and Oxford.

Between 2000 and 2006, Dr. Davies was Director of Policy Evaluation and Deputy Director of the Government Social Research Unit in the Cabinet Office and, latterly, HM Treasury. From 2006 to 2009 Dr. Davies was a Senior Research Fellow at the American Institutes for Research in Washington DC. He is currently working in a number of countries to develop evidence-based policy and practice in education, health, social welfare, crime and justice and international development. This work involves research translation, transfer and brokerage in order to make it relevant and useful to policy makers and social care practitioners.

Parallelsession 1

Session 1A

Har brugerundersøgelser blandt patienter nogen effekt?

Erik Riiskjær, Aarhus Universitet

Patienttilfredshedsundersøgelser er kendt for høje tilfredshedsprocenter og ringe effekt. Kan det være anderledes? I oplægget peges der på tre væsentlige forudsætninger for, at sådanne brugerundersøgelser bliver til andet end signalværdi: For det første skal metoden accepteres af de relevante professionelle grupper. For det andet skal undersøgelserne laves, så de kan påvise markante forhold. Og for det tredje skal de være rettet imod forhold, der faktisk kan ændres.

Tilfredshedsundersøgelsers forskellige tekniske detaljer er beskrevet i en meget omfangsrig litteratur. Tanken har været, at sådanne undersøgelser ville få effekt, blot de blev udført med teknisk perfektion. Dermed har man overset betydningen af begrebet "perceived usefulness". Nemlig, at det er lige så vigtigt, at sådanne undersøgelser form og tilblivelsesproces accepteres af de ansatte, der er tiltænkt at anvende dem. Det er ikke nok, at politikere og administratorer finder undersøgelserne interessante. Der svares på workshopspørgsmål med en række empiriske eksempler.

Erik Riiskjær er leder af forskningsprojektet "Patienttilfredshed – set i et organisatorisk udviklingsperspektiv". Projektet er finansieret af Momsfonden, TrygFonden og Region Midtjylland og foregår på Institut for Økonomi ved Aarhus Universitet. Projektet trækker på både kvantitative og kvalitative data. Erik Riiskjær har tidligere gennemført en lang række organisations- og brugerundersøgelser i Århus Kommune og Århus Amt og er forfatter til en række artikler om disse emner. Erik Riiskjær er tidligere medlem af bestyrelsen for DES.

Session 1B

The Devil is in the Design: Eksperimentel logik og kausale sammenhænge i uddannelsesforskningen

Mads Meier Jæger, Center for Grundskoleforskning, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet

Hvad har Titanics forlis, den verdensomspændende influenzaepidemi i 1918 og mængden af vand i de norske elve til fælles? De er alle blevet brugt af samfundsvidenskabelige forskere som "naturlige" eksperimenter til at studere kausale sammenhænge. Også i uddannelsesforskningen er der en stigende fokus på kausale sammenhænge. Har klassestørrelse en effekt på børns læring? Giver flere økonomiske ressourcer til skoler bedre resultater? Hvor meget betyder læreres faglige og personlige kvalifikationer for børns læring? I denne forelæsning vil Mads Meier Jæger med udgangspunkt i uddannelsesforskningen fortælle om, hvordan eksperimenter – både menneskeskabte og "naturligt" forekommende – er blevet brugt til at studere vigtige kausale spørgsmål.

Mads Meier Jæger er professor ved Center for Grundskoleforskning, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet. Han forsker inden for områderne social arv, uddannelsesvalg, kulturforbrug og kvantitative analysemetoder.

Session 1C

De kommunale kvalitetskontrakter – baggrund og forventninger

Mona Boel, Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Hvorfor er de kommunale kvalitetskontrakter blevet indført? Hvad er forventningerne til effekterne på kommunernes arbejde med udvikling af kvaliteten i den offentlige service? I oplægget præsenteres baggrunden for den nye ordning, og de politiske mål uddybes. Der gives således et statsligt perspektiv på forventningerne til arbejdet med kvalitetskontrakter i kommunerne.

Specialkonsulent Mona Boel, Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Session 1D

Regeloverholdelse eller fokus på resultater og effekter – hvor står Rigsrevisionen?

Mads Nyholm Jacobsen og Henrik Berg Rasmussen, Rigsrevisionen

Evalueringer og resultatbaseret styring har de seneste år vundet frem i en del statslige institutioner. Men hvordan afspejles det i den revision, som Rigsrevisionen udfører? Det vil vi give et bud på i denne session, hvor vi vil præsentere vores strategi for effektrevision, præsentere vores tilgang og metode samt fortælle om de foreløbige erfaringer fra et par undersøgelser fra Rigsrevisionen, som specifikt har haft fokus på effekter og resultater.

Oplægget vil have en længde af 45 minutter efterfulgt af diskussion. Oplægget vil omfatte følgende:

1. Rigsrevisionens placering og opgaver
2. Præsentation af vores strategi for effekt
3. Præsentation af vores redskaber og manualer mv.
4. Erfaringer fra et par undersøgelser
5. Diskussion med salen

Kontorchefer Mads Nyholm Jacobsen og Henrik Berg Rasmussen, Rigsrevisionen.

Session 1E

Effekter af resultatbaseret styring i Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen

Kamilla Damgaard, Københavns Kommune

I Teknik- og Miljøforvaltningen har vi nu to års fuldskalaerfaring med at drive Resultatbaseret Styring, i det vi kalder Helhedsorienteret Driftsstrategi. Vi har således rigtig mange (og gode) erfaringer, som nu er samlet i en perspektiveret evaluering.

Øvelse gør mester! Og vi har gjort os mange erfaringer. Oplægget vil i praksis beskrive, hvordan man i Teknik- og Miljøforvaltningen har implementeret modellen, særligt med fokus på at illustrere og diskutere måden, hvorpå man kan lære af sine resultater og sætte dem i spil, for i sidste ende at skabe styrbarhed og klarhed i

ledelsesinformation.

Kamilla Damgaard er uddannet cand.comm. fra Roskilde Universitetscenter og har siden 2007 været ansat som analysekonsulent i Teknik- og Miljøforvaltningen med ansvar for kommunikationen om- og afrapporteringen af forvaltningens resultatbaserede styringssystem Helhedsorienteret Driftsstrategi.

Hun har især ansvar for at tilrettelægge læringsforløb og at være med til at sikre, at data fra driftsstrategiens målinger bliver anvendt og forankret i centrene. Herudover har Kamilla Damgaard i forvaltningens effektmålingsenhed deltaget i den seneste evaluering af effekterne af Helhedsorienteret Driftsstrategi.

Session 1F

Effektmåling ændrer SKATs arbejdsmetoder

Tom Axlev, Skatteministeriet

Skatteministeriet arbejder evidensbaseret, og vi har fokus på skatteyderadfærd. Vi træffer beslutninger om anvendelse af ressourcer på baggrund af kendskab til, hvordan vi effektivt mindsker skattegabet. Vi beslutter, hvilke typer af indsatser vi vil anvende, fordi vi ved, det er det mest effektive valg, og vi ved, hvorfor det er det mest effektive valg. Det gør vi, fordi vi vurderer, at det er den måde, vi bedst kan levere mest mulig værdi tilbage til samfundet og de skatteydere, som finansierer vores administration.

Nogenlunde sådan vil vi i Skatteministeriet gerne præsentere vores måde at arbejde på. Vi er endnu ikke nået dertil, hvor vi med rette kan sige, at vi har den nødvendige viden til at arbejde sådan i alle sammenhænge. Det er stadig mange ubekendte i den ligning, og det vil der blive ved med at være. Vi ser dog større og større værdi af de effekt- og indikatormålinger, der gennemføres i SKAT.

I foråret 2009 blev der vedtaget en ny skattereform. En del af de skattelettelser, der blev vedtaget med reformen, er finansieret ved indførelse af nye områder med tredjeparts indberetninger vedr. eksisterende skatte-

lovgivning, og ved ændringer i den måde borgere selv angiver deres skatteforhold. Dette bidrag til finansieringen af skattereformen kan anslås til ca. 775 mio. kr. Ændringerne på disse områder var i meget høj grad et resultat af analyser og en effektmåling gennemført i SKAT.

Skatteministeriet er meget ambitiøse mht. omfanget af gennemførte effekt- og indikatormålinger. Det er et værktøj, der anvendes bredt i hele organisationen, hvilket giver særlige udfordringer i forhold til de krav, der stilles til kvaliteten af målingerne. I denne præsentation vil der være et eksempel på en måling, hvor der er en høj grad af sikkerhed i selve målingen og en måling, hvor der er stor usikkerhed, men hvor det alligevel vurderes at give brugbar værdi til SKAT.

Tom Axlev er chefkonsulent i Skatteministeriet og arbejder med implementering og udvikling af effekt- og indikatormåling af SKATs borger- og virksomhedsrettede aktiviteter.

Session 1G

Effektmåling og effektmål – de styringsmæssige udfordringer og muligheder

Kaj Kjærsgaard og Anders Johnsen, Økonomistyrelsen

Der er næppe tvivl om, at anvendelsen af effektstyring i det offentlige kan give styringsgevinster. Men hvad ved vi egentlig om anvendelsen af effektmål og effektkrav i den statslige sektor? En større udbredelse kræver en bedre forståelse og en mere styringsfremmende anvendelse af effektbegrebet og effektilgangen. Men hvordan opstiller man gode og relevante effektmål og effektkrav? Og hvordan vælger man, hvad der er en passende målingsmetode? I dette oplæg gives der svar på, hvilke udfordringer og barrierer, man står over for, hvis man som institution skal have udbytte af effektstyringen. Hvilke overvejelser bør man gøre sig? Og hvordan tilpasses anvendelsen af effektstyring til institutionens styringsbehov? I oplæget trækkes der på data opnået ved kodningen af flere hundrede resultatkontrakter fra 2002, 2004, 2006 og 2009 samt konkrete cases om effektmåling inden for forskellige opgavetyper. Konklusionen er, at hvis den enkelte institution og departement kan overvinde de væsentligste barrierer, rummer effekt-

Kaj Kjærsgaard, som er økonom, og Anders Johnsen, som er cand.scient.pol., har arbejdet med et projekt, som har haft til formål at fremkomme med inspirationsmateriale til de statslige institutioner og departementer om forståelsen og anvendelsen af effektmåling og effektmål. Projektet er gennemført af Økonomistyrelsen i samarbejde med en lang række erfarne praktikere og metode-eksperter.

styringen store muligheder. Perspektiverne er store.

Parallelsession 2

Session 2A

Hvor blev de administrative stordriftsfordele af i kølvandet på strukturreformen?

Kurt Houlberg, Anvendt KommunalForskning (AKF)

Strukturkommissionen vurderede forud for kommunalreformen, at der udover styrkelse af faglig bæredygtighed og mindskelse af økonomisk sårbarhed ville være driftsøkonomiske stordriftsfordele ved større kommunale enheder. Ikke mindst på administrationsområdet. Foreløbige undersøgelser indikerer dog, at kommunerne endnu ikke har indhøstet de forventede administrative rationaliseringsgevinster. I lyset af de økonomiske udfordringer, kommunerne står overfor, er det et presserende spørgsmål, om administrative stordriftsfordele ikke er realistiske eller blot ikke realiserede?

På seminaret drøftes og perspektiveres spørgsmålet om administrative stordriftsfordele på basis af nyeste forskningsviden og udviklingstendenser i kommunerne efter kommunalreformen. Der vil være fokus på tre overordnede temaer:

1. Udfordringer fra spredt bosætning
2. Dilemmaet mellem administrationsfaglig bæredygtighed og administrative rationaliseringer
3. Koordinations- og transaktionsomkostninger i store organisationer

Kurt Houlberg er programchef i AKF (Anvendt KommunalForskning) og leder af et forskningsprogram om kommunaløkonomi. Kurt Houlberg har igennem mange år som konsulent og forsker analyseret kommunernes udgiftsbehov, økonomiske balance og udgiftspolitik. Han har blandt andet fokuseret på kommunestørrelsens betydning for demokrati og effektivitet, herunder ikke mindst mulighederne for stordriftsfordele på skole- og administrationsområdet. Kurt Houlberg er forfatter til en række artikler om disse emner, har lavet flere af de analyser, der lå til grund for Strukturkommissionens anbefalinger og har efter kommunalreformen fulgt kommunernes arbejde med at indhøste rationaliseringsgevinster på administrationsområdet.

Session 2B

Visitation til vidtgående specialundervisning efter kommunalreformen

Vicki Facius og Thomas Hem Pedersen, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA)

Med kommunalreformen overgik ansvaret for folke-

skolens specialundervisning i den overvejende del af undervisningstiden – også kendt som vidtgående specialundervisning – fra amterne til kommunerne. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) undersøgte i 2008, hvordan dette skifte påvirkede opgavevaretagelsen. Undersøgelsen fokuserer bl.a. på, hvordan kommunerne nu varetager visitationsprocessen og giver gennem statistisk analyse ved brug af regressionsmodeller svar på, hvilke faktorer der har afgørende betydning for forældrenes tilfredshed med visitationsprocessen og det undervisningstilbud, som deres barn får. I oplægget fremlægges undersøgelsens resultater samt drøftes de metodiske udfordringer ved undersøgelsesdesignet.

Vicki Facius, cand.scient.soc., og Thomas Hem Pedersen, cand.scient.soc., er henholdsvis evalueringskonsulent og metodekonsulent på Danmarks Evalueringsinstitut (EVA). Vicki Facius har gennemført en lang række evalueringer og undersøgelser om især folkeskolen, mens Thomas Hem Pedersen er tilknyttet EVA's metodeenhed, hvor han særligt har fokus på udviklingen af kvantitative metoder og brugen af kvantitative data i evalueringssammenhæng.

Session 2C

Kommunalreformen og de specialiserede tilbud på handicapområdet – set i et bruger- og institutionsperspektiv

Inge Storgaard Bonfils, Professionshøjskolen Metropol

Den kommunale opgave- og strukturreform betyder, at der er sket store forandringer i de strukturelle, procesuelle og politiske rammer for de specialiserede tilbud på handicapområdet. I 2006 igangsatte AKF en femårig undersøgelse af, hvad kommunalreformen betyder for borgere med handicap, der har behov for specialiserede tilbud og rådgivning. Undersøgelsen blev designet med afsæt i en evalueringstilgang, hvor vi undersøger processer og effekter og på denne baggrund vurderer, hvorvidt centrale mål med reformen, der forventes at have betydning for brugerne, er indfriet. Undersøgelsen tager afsæt i et bruger- og institutionsperspektiv. I undersøgelsesperioden er der foretaget forskellige justeringer af designet for at tilpasse designet til den læring der opnås undervejs.

I denne workshop præsenteres de centrale resultater fra undersøgelsen, og der sættes fokus på evalueringsdesign og metoder, som afsæt for en diskussion af de forskningsmæssige udfordringer i:

- at undersøge reformprocesser i et felt karakteriseret ved høj kompleksitet

- at basere et evalueringsdesign på kvalitative interview med bruger med nedsat funktionsevne samt medarbejdere og ledere fra specialinstitutionerne. Hvilken viden opnås der herigennem om reformen og dens betydning for brugerne og specialinstitutionerne? Og hvilke konsekvenser har det for undersøgelsens resultater?

Inge Storgaard Bonfils er forsknings- og udviklingskonsulent ved Professionshøjskolen Metropol, afdeling for sundhed, pleje og rehabilitering. Inge har tidligere været ansat som forsker ved Anvendt Kommunalforskning (AKF) og fungeret som projektleder for AKF's femårige projekt om kommunalreformens betydning for borgere med handicap, der har behov for specialiserede tilbud og rådgivning. Projektet er finansieret af Danske Regioner og løber fra 2006-2010. Projektet bygger på kvalitative interview med brugere, medarbejdere og ledere fra udvalgte specialinstitutioner på handicapområdet. Læs mere på www.akf.dk/handicap.

Session 2D

Forskningsevaluering – udfordringer og metoder

Tobias Høygaard Lindeberg og Anette Dørge Jessen, Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Der har de seneste år været en øget statslig evalueringsindsats på forskningsområdet. Blandt andet er der gennemført evalueringer af virkemidler rettet mod udvikling af forskerkarriere og af dansk deltagelse i et internationalt forskningssamarbejde. Ved evalueringer på forskningsområdet er der en række generelle udfordringer, som bliver særligt påtrængende. Det gælder eksempelvis små populationsstørrelser og stor tidsforskydning mellem indsats og effekt. Oplægget vil præsentere disse udfordringer og komme med eksempler på, hvordan de kan løses med udgangspunkt i tre konkrete evalueringer.

Tobias Høygaard Lindeberg er chefkonsulent i Forsknings- og Innovationsstyrelsens Analyseenhed. Enheden er blandt andet ansvarlig for at gennemføre evalueringer af forskning og indsamle viden om metoder på området. Tobias er cand.scient.pol. og har tidligere været ansat på Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) og som forsker på Copenhagen Business School med evaluering i bred forstand som forskningsfelt.

Session 2E

EvalueringsDanmark 2010

Peter Dahler-Larsen, Syddansk Universitet

EvalueringsDanmark er en afspejling af tendenser i tiden. Kan vi sætte teoretisk begreb på, hvordan EvalueringsDanmark har udviklet sig?

Er der sket i skift i balancen mellem "refleksiv modernitet" og "the Audit Society"? Hvis ja, hvad har drivkræfterne så været? Og hvor er de sprækker, huller og mangler, som skaber en eventuel efterspørgsel efter nye tendenser og tilgange i evalueringsarbejdet?

Skal vi til at tale om mikro kvalitet versus makro kvalitet, om indikatorernes demokratiske aspekter, om arbejdet som labour, work eller action og om beslaglæggelse af ressourcer til evaluering? Hvis altså evaluering også findes i fremtiden som et særskilt felt og en særlig praksis?

Professor Peter Dahler-Larsen, Ph.D., leder af Master i Evaluering på Syddansk Universitet.

Session 2F

Evaluerings som kvalitetsudviklingsredskab i den kommunale praksis

Flemming Højhus Jeppesen, Socialrådgivningen, Ringkøbing-Skjern Kommune og Runa Bjørn, Center for Socialfaglig Udvikling, Århus Kommune

Evaluerings og dokumentation er ved at blive en integreret del af kommunernes virksomhed, og mange kommuner har øget deres kapacitet i forhold til at kunne planlægge, udføre og anvende evalueringer i de lokale beslutningsprocesser. Nogle af de nye evalueringer skal således findes i de kommunale forvaltninger.

Siden 2006 har Syddansk Universitet udbudt Master i Evaluering, som blandt andet har tiltrukket en del studerende fra den kommunale verden. I parallelsessionen præsenteres to masterprojekter fra de to første årgange.

Begge masterprojekter er eksempler på, hvordan evalueringssituationer analyseres og omsættes i kommunal praksis.

Flemming Højhus Jeppesen er uddannet socialpædagog og har taget forskellige efteruddannelser, herunder Master i Evaluering. Han er faglig koordinator i Socialrådgivningen, Børn og Familie i Ringkøbing-Skjern Kommune – en enhed som yder støtte til børn med særlige behov. Han har i 2009 skrevet masterprojekt om brugerundersøgelser anvendelse i kommunerne.

Runa Bjørn er uddannet cand.scient.pol. og Master i Evaluering. Hun arbejder som ledende udviklingskonsulent i Center for Socialfaglig Udvikling, udviklingsafdelingen i Århus Kommunes Socialforvaltning. Hun har i 2008 skrevet masterprojekt om sociale handleplaner som evalueringsværktøj.

Parallelsession 3

Session 3A

Open discussion session

Philip Davies, Oxford Evidentia Limited

Uddybende diskussion af Plenum 3: Making Evaluation Relevant for Policy and Practice.

Dr. Philip Davies is the Executive Director of Oxford Evidentia, a UK research consultancy company that undertakes research and analysis worldwide to support better policy making. Dr. Davies has had over thirty years experience in academic life, the UK senior civil service, and in the private sector. He has held academic appointments at the Universities of Aberdeen, California, and Oxford.

Between 2000 and 2006, Dr. Davies was Director of Policy Evaluation and Deputy Director of the Government Social Research Unit in the Cabinet Office and, latterly, HM Treasury. From 2006 to 2009 Dr. Davies was a Senior Research Fellow at the American Institutes for Research in Washington DC. He is currently working in a number of countries to develop evidence-based policy and practice in education, health, social welfare, crime and justice and international development. This work involves research translation, transfer and brokerage in order to make it relevant and useful to policy makers and social care practitioners.

Session 3B

Metaevaluering – Evaluering af resultatbaseret styring som illustrativ case

Carsten Strømbæk Pedersen, Servicestyrelsen

Evalueringfeltet er præget af ønsket om at "opbygge evalueringsskapacitet" og "etablere evalueringssystemer", hvor evaluering går fra tidligere at være et situationsbetinget gode til at være et mere generelt gode: Evaluering er godt i alle situationer til enhver tid! Evalueringssystemerne skal sikre en lind strøm af evaluering-

information. Faren er selvfølgelig, at vi ikke forholder os kritisk til evalueringssystemerne og de informationer, der strømmer fra dem, og til om systemerne anvendes som tiltænkt, herunder ikke mindst hvordan systemerne (på nogen gange uforudsigelige og uønskede måder) øver indflydelse på ansattes arbejdspraksis. Metaevaluering kan betegnes som evalueringen af evalueringer. Evaluering er en reflektiv praksis, og metaevaluering viser, at fx evaluatorene og evalueringssystemer ikke er hævet over at blive evalueret. Metaevaluering viser en vilje til forbedring men også en grad af ydmyghed!

Oplægget sætter fokus på metaevalueringens relevans og anvendelsesmuligheder. Som case, til at illustrere de designmæssige overvejelser man kan gøre sig i forbindelse med en metaevaluering, anvendes en konkret evaluering af Resultatbaseret Styring (RBS) i Servicestyrelsen. Da RBS i sig selv kan betragtes som et evalueringssystem, er evalueringen heraf at betragte som en metaevaluering. Fokus i oplægget er ikke på selve besvarelsen af metaevalueringens evalueringsspørgsmål, men på de designmæssige overvejelser, herunder valg af evalueringsmodel, der er blevet gjort i forbindelse med den konkrete metaevaluering. I det foreliggende tilfælde blev valgt den teoribaserede evalueringsmodel, som griber fat i den filosofi, som RBS bygger på. Hovedspørgsmålet er, om de forestillinger om forholdet mellem indsats og resultat, som RBS bygger på, kan bekræftes, afkræftes eller eventuelt udvikles. Således har den teoribaserede evalueringsmodel nogle gode egenskaber med hensyn til at fungere som opsummering for formativ læring og udvikling undervejs i evalueringsforløbet og at sikre bro mellem den konkrete metaevaluering og mere almen teori om monitorering af offentlige indsatser.

Carsten Strømbæk Pedersen er specialkonsulent ved Servicestyrelsen, hvor han blandt andet arbejder med udviklingen af vidensfunktionen. Han er ekstern lektor ved Institut for Statskundskab, hvor han underviser på Master i Evaluering. Carsten har de seneste år forsket i konsekvenser af evaluering og er ved at færdiggøre en ph.d.-afhandling om evaluering. Han har desuden deltaget i ministerielle udviklingsprojekter om udvikling af evalueringsmodeller til det sociale område og uddannelsesområdet.

Session 3C

Aktiv formidling af evalueringsviden

Persille Schwartz og Kristine Zacho Pedersen, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA)

I mange kommuner, institutioner og skoler er der efterhånden opbygget en grundlæggende viden om evalueringsmodeller og -redskaber og om tilgange til kvalitetsudvikling. Men mange steder efterlyser man dog hjælp og inspiration til at omsætte den mere teoretiske viden i en meningsfuld og håndterlig praksis. Gennem de sidste tre år har Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) arbejdet med denne udfordring gennem de såkaldte EVA-dage. En EVA-dag er en dag, hvor konsulenter fra EVA arbejder sammen med ledere, lærere og/eller pædagoger om evaluering med udgangspunkt i det, der aktuelt rører sig i den enkelte kommune. Målsætningen er sammen med deltagerne at omsætte den viden, EVA indsamler gennem sine evalueringer til den lokale kontekst.

Oplægget på konferencen vil fokusere på, hvilke udfordringer der er forbundet med at forankre evalueringsviden i praksis og erfaringerne med en aktiv formidlingsstrategi.

Persille Schwartz og Kristine Zacho Pedersen er konsulenter på Danmarks Evalueringsinstitut (EVA). De har begge mange års erfaring med evalueringsprocesser og har begge været med til at udvikle konceptet med EVA-dage og til at gennemføre en række forløb i kommunerne.

Session 3D

Er det muligt at få psykologisk rådgivning & effektmåling til at gå hånd i hånd?

Preben Engelbrekt, Unge & Sorg

Dette oplæg sætter fokus på, hvad det kan give af organisatoriske udfordringer at etablere et videncenter i en organisation med tre rådgivninger. Hvordan får man dokumentation til at give mening for psykologer/socialarbejdere, når de er bekymrede for at blive "kigget i kortene"; når de mener, der i højere grad er brug for at ansætte flere psykologer til rådgivningsarbejdet end til dokumentation? Er det overhovedet etisk forsvarligt at lave effektstudier – og risikerer man ikke at blive manualstyret og miste sin eklektiske tilgang som psykolog?

I oplægget beskrives helt konkret, hvordan vi greb udfor-

dringerne an, hvilke hovedbudskaber ledelsen havde, og hvordan vi fik medarbejderne involveret og dermed mindsket modstanden. Konklusionen er, at dokumentation og evaluering i dag i høj grad går hånd i hånd med faglig udvikling, og samtidig opfyldes kravene til politikere og andre bevillingsgivere.

Preben Engelbrekt, som er cand.scient.soc., stiftede Unge & Sorg i 2000 og etablerede et Videncenter i organisationen i 2007. Baggrunden for etableringen af et videncenter var, at det i højere og højere grad ville blive et grundvilkår for organisationer som Unge & Sorg at kunne dokumentere, at de bevilligede midler anvendes til at skabe social værdi. Derudover var et andet overordnet formål at etablere et bedre vidensgrundlag til at kunne udvikle Unge & Sorgs tilbud metodisk og organisatorisk. Unge & Sorg er en selvejende institution og henvender sig til unge i alderen 16-28 år, som lever med alvorligt syge forældre – eller som har mistet forældre. Unge & Sorg har rådgivninger i København, Århus og Odense. Pr. 1. januar 2011 bliver organisationen et landsdækkende rådgivnings- og forskningscenter Børn, Unge & Sorg.

Session 3E

Opbygning af evalueringskapacitet i offentlige institutioner

Steffen Bohni Nielsen og Sebastian Lemire, Rambøll Management Consulting

Evalueringskapacitet og opbygning af evalueringskapacitet er begreber, som har vundet stadig større indpas i det globale evalueringssammenhæng. Ordene dækker imidlertid over en mangfoldighed af betydninger med store konsekvenser: Hvad betyder evalueringskapacitet egentlig? Hvad er formålet? Og med hvilke metoder opbygges den?

I denne parallelsession vil vi kaste lys over begrebet i relation til de centrale udfordringer, evalueringssammenhængen står overfor i dag, ligesom vi vil se på, hvilke metoder der i dag anvendes til opbygning af evalueringskapacitet. Endelig vil vi i form af konkrete cases illustrere, hvordan opbygning af evalueringskapacitet kan foregå i offentlige organisationer.

Steffen Bohni Nielsen er direktør for evaluativ viden i Rambøll Management Consulting og er ansvarlig for Rambøll Management Consultings rådgivning inden for evalueringskapacitet. Steffen har i en årrække arbejdet

med gennemførelse af evaluering, opbygning af evalueringskapacitet og implementering af resultatbaseret styring for ministerier, styrelser og kommuner. Han har publiceret en række artikler og bidraget til bøger om disse emner såvel nationalt som internationalt, ligesom han fungerer som referee for bl.a. *American Journal of Evaluation*, *Evaluation* og *International Review of the Administrative Sciences*. Han er tidligere bestyrelsesmedlem i Dansk Evalueringsselskab (DES).

Sebastian Lemire fungerer som chefkonsulent hos Rambøll Management Consulting, hvor han blandt andet har arbejdet med opbygning af evalueringskapacitet samt udviklet modeller og redskaber for måling af evalueringskapacitet. Sebastian har en kandidatgrad i samfundsvidenskabelig forskning og har bred praktisk erfaring med udførelse og implementering af evalueringer inden for uddannelsessektoren. Inden han startede som konsulent i Rambøll Management Consulting, arbejdede Sebastian som forsknings- og evaluering-konsulent ved University of Washington. Sebastian er bestyrelsesmedlem i Dansk Evalueringsselskab (DES).

Session 3F

SFI Campbell i praksis

Mette Deding, SFI Campbell

SFI Campbell arbejder med at udarbejde og formidle resultater af systematiske forskningsoversigter bredt inden for det velfærdspolitiske område. Vi er særligt interesserede i forskningsoversigter om interventioner, der anvendes eller kunne tænkes fremadrettet at blive anvendt i en dansk eller nordisk sammenhæng. Ligeledes forsøger vi altid at sætte formidlingen ind i en dansk sammenhæng. Vi vil selvfølgelig gerne have, at vores resultater bliver brugt på den rigtige måde i forhold til en evidensbaseret politik og praksis. Samarbejdet med både det politiske niveau og med praksis niveauet er derfor en vigtig forudsætning for opfyldelsen af vores målsætninger. I dette oplæg vil jeg komme ind på, hvordan vi forsøger at inddrage samarbejdet med det politiske og praksisnære niveau samt diskutere, hvordan vi ideelt ser dette samarbejde fremadrettet. Endvidere vil jeg komme ind på barrierer og muligheder for et sådant samarbejde.

Mette Deding er leder af SFI Campbell, der hører til SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. SFI Campbell udarbejder og formidler systematiske forskningsoversigter over effekten af interventioner på det velfærdspolitiske område. Mette Deding er økonom og har tidligere arbejdet som seniorforsker og som programleder for familieforskningsprogrammet ved SFI.

Dansk EvalueringsSelskab (DES) er en forening for personer og institutioner, der arbejder med evaluering. Selskabet blev stiftet i september 2000 og har i dag 83 institutionelle og 39 personlige medlemmer.

Dansk EvalueringsSelskab er åbent for alle med interesse for evaluering. Det kan eksempelvis være personer, som:

1. Forsker og underviser i evaluering
2. Er opdragsgiver til evalueringer
3. Gennemfører interne evalueringer
4. Gennemfører eksterne evalueringer
5. Andre personer med interesse for evaluering, eksempelvis studerende.

Formålet med Dansk EvalueringsSelskab er at være en platform for erfaringsudveksling og diskussion af evalueringssaglige problemstillinger, herunder:

1. Udviklingen inden for evalueringsteori- og metode
2. Nyttiggørelse af evalueringresultater
3. Faglig udvikling
4. Standarder for god evalueringsspraksis.

Deltagelse i selskabet rummer følgende fordele:

1. Adgang til at diskutere faglige problemstillinger med andre personer, som arbejder med området
2. Mulighed for at deltage i erfa-grupper
3. Deltagelse i årskonferencer til en reduceret pris
4. Gratis adgang til gå-hjem-møder. Oplæggene kan komme fra såvel foreningens medlemmer som fra eksterne oplægsholdere.

Dansk EvalueringsSelskabs bestyrelse består af:

Peter Rhode (formand)
Tanja Miller (næstformand)
Müzeyyen Boztoprak (kasserer)
Carsten Strømbæk Pedersen
Mads Teisen
Poul Skov Dahl
Runa Bjørn
Sebastian Lemire
Sven-Åge Westphalen
Tue Vinter-Jørgensen
Ulf Hjelmar

Dansk EvalueringsSelskabs sekretariat forvaltes af Stina Andersen.

For mere information om foreningen og dens arrangementer se hjemmesiden: www.danskevalueringsselskab.dk eller send en mail til sekretariatet: Stina.Andersen@stab.rm.dk.

Institutionsmedlemmer

Anvendt KommunalForskning (AKF) - Arbejdstilsynet - BDO Kommunernes Revision A/S - Beredskabsstyrelsen, Institut for Beredskabsstyrelsen - BUPL - Capacent Research - Center for Akkreditering og Kvalitetsudvikling (CAKU) - Center for Aktiv Beskæftigelsesindsats (CABI) - Center for Boligsocial Udvikling - COWI A/S - Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) - Danmarks Grundforskningsfond - Danmarks Idræts-Forbund, Idrættens Hus - Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) - Dansk Sygeplejeråd - Deloitte Business Consulting A/S - Det Kommunale og Regionale Evalueringsinstitut (KREVI) - Direktoratet for Kriminalforsorgen - DISCUS A/S - Ernst & Young - Esbjerg Kommune, Udvikling og Evaluering - Forsknings- og Innovationsstyrelsen, Analyse- og Evalueringsenheden - Forsvarskommandoen, Strategiafdelingen - Gladsaxe Kommune, Udviklingssekretariatet - Greve Kommune, Center for Udvikling og Dokumentation - Gribskov Kommune - Holbæk Kommune, Udviklingsafdelingen - Implement A/S - Indenrigs- og socialministeriet - Institut for Serviceudvikling A/S - KLEO, Professionshøjskolen UCC - Konsulenthuset Cubion A/S - Københavns Kommune, Kontoret for Integrationservice - Københavns Kommune, Socialforvaltningen - Københavns Kommune, Sundheds- og Omsorgsforvaltningen - Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen - Københavns Universitet, Institut for Statskundskab - Marselisborg A/S - MarselisborgCentret, Forsknings- og Udviklingsfunktionen - MUUSMANN A/S - New Insight A/S - NIRAS Konsulenterne - NovaBerg - Odense Kommune - Orbicon A/S - Oxford Research A/S - Pluss Leadership - Professionshøjskolen Metropol - Rambøll Management - Region Hovedstaden, Enheden for Brugerundersøgelser - Region Midtjylland, Center for Kvalitetsudvikling - Region Nordjylland, Analysekontoret - Region Sjælland, Psykiatrien - Region Sjælland, Psykiatrisk Uddannelsesenhed (PUE) - Region Syddanmark - Rigsrevisionen - Servicestyrelsen - SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd - Skanderborg Kommune - SKAT - Skolestyrelsen - Socialpædagogernes Landsforbund - Socialt Udviklingscenter (SUS) - Sorø Kommune - Statens Center for Competence og Kvalitetsudvikling (SCKK) - Sundhedsstyrelsen, Enhed for monitorering og medicinsk teknologivurdering - Syddansk Universitet, Institut for Filosofi, Pædagogik og Religionsstudier - Syddansk Universitet, Institut for Statskundskab - Udenrigsministeriet, Danidas Evalueringssekretariat - UdviklingsForum I/S - Undervisningsministeriet - UNI-C - University College Lillebælt - University College Nordjylland, Nationalt Videnscenter for Evaluering i praksis, CEPRA - University College Sjælland, Udvikling og Kvalitet - University College Syd, Professionshøjskolen CVU Sønderjylland - University College Vest, Professionshøjskolen - VIA University College, Kvalitetsafdelingen - Økonomistyrelsen - Aalborg Universitet, Institut for Uddannelse, Læring og Filosofi - Aalborg Universitet, Institut for Økonomi - Århus Kommune, Center for Socialfaglig Udvikling - Århus Kommune, Videnscenter for Rådgivning og Specialpædagogik, Børn og Unge

Praktiske oplysninger

Årskonferencen og de professionelle udviklingsseminarer afholdes torsdag den 9. september til lørdag den 11. september 2010

Temaet for konferencen er »Fra evaluering til praksis«.

Prisen for deltagelse i konferencen fredag den 10. september til lørdag den 11. september 2010 eksklusiv overnatning er **2.800 kr.** for medlemmer af Dansk EvalueringsSelskab og **3.350 kr.** for ikke-medlemmer. Torsdag den 9. september 2010 vil der, ligesom tidligere år, være mulighed for at deltage i en række professionelle udviklingsseminarer. Prisen for hele dagen inkl. middag om aftenen vil for medlemmer være **1.400 kr.** For ikke-medlemmer vil prisen være **1.750 kr.** Prisen for deltagelse i hele arrangementet eksklusiv overnatning er **4.200 kr.** for medlemmer og **5.100 kr.** for ikke-medlemmer.

Det maksimale antal deltagere i de enkelte seminarer og sessioner er begrænset, og tilmeldinger registreres efter »først-til-mølle-princippet«.

Vi beder dig være opmærksom på, at priserne også i år er **uden** overnatning, da du selv skal sørge for overnatning i forbindelse med konferencen. Dansk EvalueringsSelskab har frem til 1. juni 2010 reserveret et antal værelser på Best Western Nyborg Strand. Vi anbefaler derfor, at du så hurtigt som muligt reserverer overnatning på hotellet via linket på vores hjemmeside.

Tilmelding til konferencen og de professionelle udviklingsseminarer sker elektronisk på vores hjemmeside: www.danskevalueringsselskab.dk. Herefter vil en faktura blive fremsendt.

Sidste frist for tilmelding er 15. juni 2010!